

Lajittelutaidoissa ja -haluissa on suurta vaihtelua

Maria Kyllönen

Jäteasiat kiinnostavat lukijaamme, joka lähestyi toimitusta juttuvinkillä. Vinkkaajaa kiinnostaa, mihin puolankalaisten kotitalouksien jätteet lopulta päätyvät ja mitä niille tapahtuu, kun jäteauto on tyhjentänyt astiat kuormaansa.

Entä lajittelemeko jätetämme oikein? Lukija kun tietää, että lajiteltavaa lasijätettäkin on karkeasti ottaen kahta eri sorttia. Otetaan selvää.

Kainuulaisten kotitalouksien tuottaman sekajätteen määränpää on Riikinvoiman ekovoimalaitos Leppävirralla.

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppi ja Kainuun kunnat ovat osakkaina Riikinvoiman ekovoimalaitoksessa.

Aiemmin Majasaaren jätekeskuksen kaatopaikalle Kajaaniin päätynyt sekajäte jalostuu nykyisin energiaksi: sähköksi valtakunnan verkkoon sekä kaukolämmöksi Varkauden Energian asiakkaille.

Sekajätteen oikea nimi onkin tätä nykyä ”sekajäte energiaksi”.

Jäteyrittäjien Kajaaniin kuljettama yhdyskuntajäte välivarastoidaan Majasaaren jätekeskuksessa. Siellä tuotamastamme biojätteestä syntyy kompostointikentällä mul-
taa - mutta enää vain tämän vuoden ajan.

- Ympäristölupa ei anna myöten sitä enää jatkaa. Ensi vuonna biojäte lähtee johonkin biokaasulaitokseen, kertoo Ekokymppin neuvoja-tiedottaja Sari Komulainen.

Energiajätteen keräys loppuu

Sekajäteastia pitäisi löytyä jokaisen talouden pihasta. Ellei löydy, roskapussin voi toimittaa lähimpään aluekeräyspisteeseen.

Majasaaren jätekeskuksessa otetaan vastaan kainuulaisten tuottama rakennusjäte sekä vaarallinen jäte ja erityisjäte. Lisäksi alueella on lajittelulaituri pienasiakkaiden jäte-erien vastaanottoa varten. Jätekeskuksessa myös kerätään talteen metaanikaasua ja hyödynnetään osa siitä muun muassa jätekeskusrakennuksen lämmityksessä. Alueen kaatopaikalle päätyy vähähiilistä jätettä kuten tuhkaa, eristeilloja ja asbestia.

Taloyhtiöiden jätekatoksissa sen sijaan on astioita useammalle jätelajille kuten seka-, energia- ja biojätteelle sekä keräyspaperille.

Nyt ja jatkossa energiajäte kuitenkin päätyy samassa rekkakuormassa Riikinvoiman ekovoimalaitokseen, aivan kuten sekajäte.

- Aiemmin energiajättees-
tälä jätettiin kierrätyspolto-
ainetta. Lopetimme kuiten-
kin jalostamisen, koska emme
saaneet sitä eteenpäin. Tästä
syystä energiajätteen kerä-
ys päättyy taloyhtiöissä vie-
lä tämän vuoden aikana, Ko-
mulainen toteaa.

Kainuulaisten tuottamaa
sekajätettä voidaan vuosit-
tain toimittaa Riikinvoimal-
le vain tietty määrä.

- Osa jätteestä joudutaan
ikävä kyllä viemään Ruotsiin
Bodeniin asti poltettavaksi.

Kainuulaiset tuottavat vuo-
sittain yhteensä 16 tuhat-
tonnia seka- ja energiajät-
tettä. Siitä menee 13 tuhatta
tonnia Leppävirralla ja loput
Bodeniin.

**Kaatopaikalle päätyy
vain vähähiilinen jäte**
Kierrätyspoltoaineen valmis-

taminen on päättynyt. Jäte-
keskuksen kaatopaikalle on
aiempaa vähemmän käyttöä,
ja biojätteen kompostointi pai-
kan päällä tulee ajan oloon
päätökseen.

Majasaaren jätekeskuksella
on silti edelleen monta muu-
takin tehtävää kuin yhdys-
kuntajätteen välivarastoin-
nin ohessa.

Jätekeskuksen kuljetetaan
myös kainuulaisten tuottama
rakennusjäte.

- Jätekeskuksen murska-
us- ja seulontahallissa käsi-
tellään rakennusjätettä pie-
nemmäksi, kun sille on ensin
tehty koneellinen lajittelu.
Kun rakennusjäte on murs-
kattu pienemmäksi, se lähtee
Riikinvoiman ekovoimalaan,
Komulainen mainitsee.

Jätekeskuksessa toimii
edelleen vaarallisen jätteen
ja erityisjätteen vastaanotto,
ja lisäksi alueella on lajitte-
lulaituri pienasiakkaiden jä-
te-erien vastaanottoa varten.

- Jätekeskuksessa kerätään
talteen metaanikaasua ja hyö-
dynnetään osa siitä muun mu-
assa jätekeskusrakennuksen
lämmityksessä, Komulai-
nen jatkaa.

- Kaatopaikalle voimme

laittaa vähähiilistä jätettä ku-
ten tuhkaa, eristeilloja ja as-
bestia.

Jätteen matka voi jätelajis-
ta riippuen olla yllättävänkin
pitkä. Rinki-ekopisteissä ke-
rättävä lasipakkausjäte vie-
dään Englantiin asti. Siellä
lasipakkausjätteestä tehdään
uusiolasituotteita.

Kun jäte päätyy uusio-
käyttöön, sen on oltava mah-
dollisimman puhdasta. La-
sipakkausjätteen seassa ei
myöskään saa olla terveyden-
huollon lasipakkauksia.

- Ekokymppin lajitteluasemi-
en lasinkeräykseen voi toimit-
taa kaikenlaisen lasijätteen,
josta valmistetaan maanra-
kennusainetta, Komulainen
sanoo.

Lajitteluasemien lasinke-
räykseen voi siis toimittaa
myös esimerkiksi keramiik-
kaa, lasiastioita ja -vuokia se-
kä peililasia.

Rinki-ekopisteisiin voi lasi-
pakkausjätteen lisäksi tuoda
paperi-, kartonki- ja metalli-
jätettä, jotka kaikki menevät
uusioikäyttöön.

Rinki-ekopisteitä on jo pa-
ri vuotta pitänyt yllä Suomen
Pakkauskierrätys Rinki Oy,
joka on Suomen teollisuuden

ja kaupan perustama ja omis-
tama palveluyhtiö.

Yhtiössä on mukana kym-
menen teollisuuden ja kau-
pan alan järjestöä: esimer-
kiksi Päivittäistavarakauppa
ry, Elintarviketeollisuuslii-
to ry, Muoviteollisuus ry ja
Suomen Pakkausyhdistys ry.

Polttamista tärkeäm- pää olisi uusiokäyttö

Ekokymppin tekemän marras-
kuisen asiakaskyselyn perus-
teella kainuulaisten näyttäisi
olevan mielenkiintoa myös
muovin lajittelemiseen. Sii-
hen voi avautua mahdollisuus
- eikä vain mahdollisuus, vaan
velvoite.

- Taloyhtiöihin on luulta-
vasti tulossa muovipakkaus-
ten keräys. Asia on tulossa
uusiin jätehuoltomääräyksiin
ja se käy lausuntokierroksel-
la kunnissa ennen yhtymä-
kokousta, Komulainen hah-
mottelee.

- Keräysvelvoite tulee mah-
dollisesti voimaan kesällä.

Siitä eteenpäin taloyhtiöi-
den energiajäteastian tilal-
le tulisi muovinkeräysastia.

- Muovinkeräys kiinnostaa
kovasti, mutta en tiedä, ym-
märtävätkö kaikki, että se on
nimenomaan muovipakkaus-
ten keräystä. On aika tarkkaa,
mitä siihen voi laittaa, Komu-
lainen painottaa.

- Se on vain pakkaus, jon-
ka astiaan voi pistää, ja sen on
oltava kuiva ja puhdas. Muo-
vikalvoa ei saa olla pakkauk-
sessa kiinni.

Tällä haavaa muovipakka-
ukset päätyvät sekajätteenä
poltettavaksi, missä ei Ko-
mulaisen mukaan ole mitään
väääräkään.

- Muovijätteen voi toimit-
taa lajitteluasemalle maksut-
ta, mutta yhtä lailla sen voi
laittaa omaan sekajäteasti-
aan, joka sitten kyllä täyttyy
nopeammin ja maksaa näin
asiakkaalle enemmän.

Komulainen tähdentää, et-
tä jätteen polttamista tärkeäm-
pää olisi kuitenkin jätteen uu-
siokäyttö.

- Jos uusi keräysvelvoite tu-
lee, niin sittenhän muovijäte
menee uusiokäyttöön. Siksi
sen lajittelu on todella tark-
kaa. Jotkut haluavat muovi-
jätteensä nimenomaan uusio-
käyttöön ja tahtovat lajitella
oikeaoppisesti.

Biojäte voi olla oikea riesa

Lajittelutaidoissa esiintyy
suurta vaihtelua: osa kainuu-
laisista on hyvin tarkkoja ja ot-
taa asioista selvää, jotkut eivät
jaksa piitata koko touhusta.

- Paljon on ihmisiä, jotka
eivät lajittelusta oikein tiedä,
minkä kyllä ymmärrän, kos-
ka tällä kentällä ohjeet muut-
tavat tosi usein. Siinä ei ole
helppoa pysyä mukana, Ko-
mulainen tietää.

Ekokymppin neuvoijilla on
tällä haavaa suurin työ sii-
nä, että biojätettä ei viitsitä
lajitella.

- Biojäte on sekajätteen jou-
kossa ollessaan oikea riesa,
Komulainen hymähtää.

- Tavoitteenamme olisi, että
että Riikinvoimalle saataisiin
mahdollisimman hyvää polt-
toainetta. Jos biojätettä on se-
kajätteesä, se on märkää ja
siinä on suolaa. Sellainen jä-
te on laitokselle haitallista ja
aiheuttaa sille korroosiota. Ei-
kä märkä jäte pala.

Jätetutkimuksen mukaan
kainuulaisten sekajäteroskik-
sissa on biojätettä noin 30 pro-
senttia koko määrästä.

Kun sekajätteesä lajiteltai-
siin biojätteen ohella pois vielä
lasi- ja metallipakkauksetkin,
tilanne olisi kovasti parempi.
Sekajätettä syntyisi Kainuus-
sa vähemmän ja se voitaisiin
ehkä kokonaisuudessaan kä-
sitellä Riikinvoimalla sen si-
jaan, että jätettä kuljetetta-
isiin Bodeniin.

- Sinne asti kuljettaminen
ei todellakaan ole edullista, ja
kainuulainen joutuu maksaa-
maan kustannukset jätemak-
suissa, Komulainen toteaa.

Sekajätteen määrää voi toki
laskea muovinkeräyskin, jos
keräysvelvoite toteutuu.